

प्रशिक्षणे नवमाध्यामानां स्थानम्

उत्तरे हिमालय पर्वतादारभ्य दक्षिणे भारत महासमुद्र पर्यन्तः विस्तृतः भवति भारतदेशः। एकविंशत्योत्तर शत (२२२) कोटि जनैः सम्पृक्तः इयं राष्ट्रः विकस्वर राष्ट्रः भवति। यानि अत्र विकसनः उत्तम रीत्या प्रचलति इति आरं। भारतीय शिक्षणरीते विकसनः भारतस्य सम्पूर्ण साम्प्रत्य विकसनस्य स्वाधीनं करोति। नवमाध्यमानां स्वाधीनः आधुनिक शिक्षण रीतेः उन्नतनाय सहाय्यं अकरोत्।

नवमाध्यमानां स्वाधीनं कर्तुं तेषाम् आगमनस्य पूर्व शिक्षण रीति कथा आसीत् इति अवबोधः अवबोधः अवश्यं भवति। स्वतन्त्र्य लब्धेः पूर्व आगमनप्रचारात् पूर्व भारते नूतन शिक्षण रीतिः अवलम्बितम् आसीत्। तस्य पूर्वः प्राचीन भारतीयाः वेदशास्त्राणि उपनिषदाणि प्रवृत्ताणां

पाठितंम् आसन् । नलन्दा, तक्षशिला
आदि सर्वकलाशाले अत्र प्रवर्तितम् आसन्म्
वेद्यशास्त्रे शुक्रुद-चरकादिः आचार्याः पुव
आयुर्वेदमिति शास्त्रस्य उपनाम् ।

विद्या वक्षति विनयम्

विनयान् याति पात्रताम् ।

पात्रत्वा धनमापनोति

धना धर्मं तत सुखम् ॥

इति प्रचीन संस्कृत सुभाषितः भारतस्य
शिक्षणसंस्कृतेः मुखमुद्रा भवति ।

किन्तु आधुनिक विद्याभ्यास सम्प्रदायः
अन्त्यतः भवति । अद्य आंग्लेय शिक्षण
सम्प्रदायः पुव वयं अनुवर्तमिहे ।

स्वान्तस्थलभेदेः पुनः प्रधान सचीवः

“जवदरनाम् नेदक महाशयः” विद्यभ्यासस्य
मूल्यवर्धनाय शिक्षण समितेः रूपकल्पना

च अकरोत् । अस्य भागः प्राथमिक-

द्वितीय- तृतीय इति त्रितल विद्याभ्यासः

सीतिः अपि “राधाकृष्ण समिति”, कोन्तये

समिति' इति शिक्षण आयोजनायां
सृजतः स्म। विद्याभ्यासस्य मूल्यवर्धनाय
प्राथमिक तले 'सर्वशिक्षा अभियान' द्वितीय
तले राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान'
इति आयोजनायां च संघटितः। तेषाम्
कारणेन अधुना नवमाध्यमानां
अत्याधुनिक तन्त्रज्ञानस्य च उपयोगः
फलप्रदं रीत्या आयोजितुं शक्यते स्म।
संज्ञाणकयन्त्रस्य निर्माणः एव
विद्यभ्यास रीतस्य नवीकरणस्य कारणः।
अर्न्तजालस्य संज्ञाणकयन्त्रस्य च
उपयोगेन लोकस्य सर्वाः वृत्तान्ताः
निमिषसमयेण द्रष्टुं शक्नोति।
संज्ञाणकयन्त्रसदृशः नवमाध्यमानां
प्रधान गुणः समचलाभः भवति। पूर्वं
सन्देशसंवेदनः पत्रेषु संज्ञाणक आसीत्।
किन्तु अद्य वेद्युत संदेशसंविधानः
अस्ति। पत्रमार्गेण बहवः मासकां पुनः
लब्धः सन्देशः निमिषसमयेण ज्ञानानां

(Note: Graded articles may be published in schoolwiki. So, Write neatly. Don't fold paper. Don't write overleaf).

लभन्ति च।

जंगमदुरवाणेः आगमनः शिक्षणे
नवमाध्यमानां स्थानस्य माधवः अकरोत्
छात्राणां गीदान् प्रव पठनसंबन्धीनि
विषयाणि अन्विष्युं शक्यत्वे। 'वाइयाप्प',
'प्रेसबुक्क', 'इनस्टाग्राम' आदी वेद्युत -
सामूहिक माध्यमेषु छात्राणां अध्यापकाणां
मिलित्वा संशय निवारणः कर्तुं
शक्नोति। अधुना प्रशासनाणां शास्त्रज्ञानां
छात्राणां च मिथः अभिमुखः नव-
सामूहिक माध्यमेषु प्रव प्रचलति।

काचन वर्षाणां पूर्वं केवलं स्वकार्य
विद्यालयः प्रव नवमाध्यमानां उपयोगः
विद्याभ्यास रंगे अकुर्वन्। किन्तु अद्य
न केवलं स्वकार्य विद्यालयः अपि तु
सामान्य-सर्वकारीय विद्यालयः अन्तर्जालस्य
नवमाध्यमानां उपयोगः अपि करोति।
अत्याधुनिक तन्त्रज्ञानस्य प्रभावेन
कक्षायां प्रकाशपूरितः भवन्ति रद्युना।

(Note: Graded articles may be published in schoolwiki. So, Write neatly. Don't fold paper. Don't write overleaf).

अद्य विद्यालयेषु सर्वेषु कक्षेषु
विवर सांकेतिक विद्या इति विषयः पाठयति
परीक्षा अपि प्रचलति । विवर सांकेतिक विद्या
जातवन्तः जन समूहस्य निर्माणः अद्य
सर्वकारस्य कायित्वः संजातः । अतः
नूतन माध्यमानां प्रचरणस्य भावात्वेन
केरल सर्वकारः तिरुवनन्तपुरे विन्मलायां
'इकोपाक' मरणांकुलं विन्मलायां
'इन्फोपाक' इति स्थापनयोः निर्माणः
अकरुणाम् ।

नव माध्यमः दूरवाणिः अपि छात्राणां
विज्ञान वर्धकः भवति । दूरवाणिषु विभिन्ना
कार्यक्रमाः प्रचलति । तेषु विज्ञान
प्रदायकाः कार्यक्रमाः बहवः सन्ति ।
तेषाम् उत्तम उपयोगः विद्यभ्यासस्य
उन्नतनाय सहायकं भवति । केरल सर्वकार
स्य 'केट' इति वैद्युत शाखा शिक्षणस्य
सांकेतिक विद्यायां च बन्धयति ।
बहवः परीक्षायां सन्देशाः 'केट' इति

(Note: Graded articles may be published in schoolwiki. So, Write neatly. Don't fold paper. Don't write overleaf).

वैद्युतशाखायाम् उन्नतमह्यं च
सहायेन मिलन्ति। पुनर्कीदृशाः
सांकेतिकं संस्थापनानि प्रशिक्षणे
नवमाध्यमानां स्थानस्य परिपोषयति।

नवमाध्यमानाम् आगमनः न केवलं
गुणः किन्तु दोषः च विद्युत्शास्त्रे रूपा
निर्मितं अभवत्। तेषां दोषाणां
मधुकरणं न करोति-येन नवमाध्यमेन
विद्युत्शास्त्रे रूपा निर्मितः प्रभावः
गलज्ञानं भविष्यति।

वैद्युतमालिन्याः भवन्ति प्रथमं समस्य।
वैद्युतमालिन्यानि भूमौ न लयन्ति। अतः
परिहिततैः मालिनीकरणस्य कारणः
भवेत् द्वयं। विद्यालयेषु अपि गलमात्रः
संज्ञाणकयन्त्रस्य अन्यः च वैद्युतमालिन्या
निर्मालयितुं अशक्यं प्ररिध्यन्ति भवन्ति।
तेषाम् निर्मालिनस्य पुनरुपयोगार्थं
मार्गाः विद्यालयेषु अन्यः संस्थापनेषु च
स्थापनीयम्। सर्वकारः एव कार्यक्रमाणि

करणीयः। पूर्वं चेत् वैद्युत्तमालिन्य
निर्मालिनः संभव्यं भवति।

अन्यः समस्या भवति नवमाध्यमानां
दुरुपयोगः शोषणः च। काचन छात्राः
पठनार्थं एव अन्तर्लोकस्य, जंगमदूराण्य
संज्ञाणकयन्त्रस्य च उपयोगं कुर्वन्ति
इति शिक्षार्थं च तेषाम् दुरुपयोगः
करोति। मनो रञ्जकः उल्लासभरितः
च गानश्रवणार्थं, चलचित्रवीक्षणार्थं
च नवमाध्यमानां उपभोगयन्ति। काचन
छात्राः अश्लीलचित्रवीक्षणार्थं अपि
नवमाध्यमानाम् उपयोगं करोति।
‘फुल्लबुक्क’, ‘वाडुसुपु’ इति सामूहिक-
माध्यमानां उपभोगः बृहन्म
समस्यायां कारणं भवेत्। अतः तेषां
शोषणं न करणीयं

नवमाध्यमानां असमितोपभोगः आरोग्य-
समस्यायां अपि कारणः भवति।
छात्राः पठितुं बहवः समयः संज्ञाणकयन्त्रस्य

पुरतः उपस्थितः भवति। अतः मन्त्रित्वकः
संबन्धीनि समस्या अक्षी संबन्धीनि
समस्या च आगच्छन्ति। छात्राणां
आरोग्यः राष्ट्रविकसनाय प्रधानः
भवति। अतः नवमाध्यमानां मितोपयोग
करणीयम्।

पुरतः समस्यायां दूरीकरणेन
नवमाध्यमः उत्तम विद्यभ्यास संप्रदायः
भवति। अद्य आगमनेन विद्यभ्यास
रीतेः पुरोगतिः एव संभवितं भवति।
राष्ट्रस्य साम्प्रतिक सामूहिक विकासाय
उत्तम भावि छात्राणां आवश्यक भवति।
अतः जननां शौच्यान्य⁶ विद्यभ्यास एते
नवमाध्यमानां उन्नत स्थानम् दादव्यम्।

सर्वे भक्तु दुखिनः

सर्वे सन्तु निरामय ।

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु

मां कश्चित् दुखे भादु भवेत् ॥